



**HƯỚNG DẪN VIẾT**  
**ĐOẠN VĂN**  
**NGHỊ LUẬN XÃ HỘI 200 CHỮ**

The background is a light blue surface with various school supplies scattered around a central spiral-bound notebook. The supplies include pens, pencils, a ruler, a protractor, paper clips, and sticky notes. There are also two blue squiggly lines, one on the left and one on the right, framing the notebook.

# **NỘI DUNG BÀI HỌC**

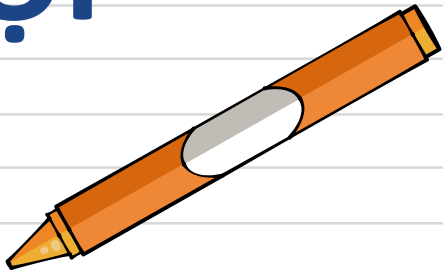
**I. KHÁI QUÁT VỀ VĂN NGHỊ LUẬN  
XÃ HỘI**

**II. ĐOẠN VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI  
200 CHỮ**



I.

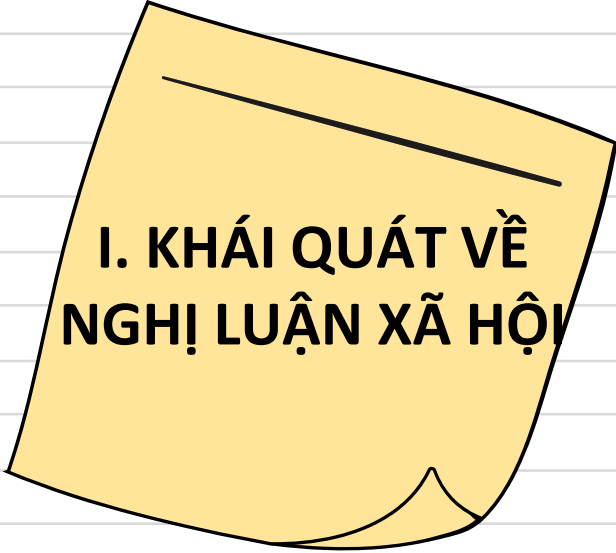
# KHÁI QUÁT VỀ NGHỊ LUẬN XÃ HỘI



# 1. KHÁI NIỆM



**Nghị luận xã hội** là phương pháp nghị luận lấy đề tài từ các lĩnh vực xã hội, chính trị, đạo đức làm nội dung bàn bạc nhằm làm sáng tỏ cái đúng cái sai, cái tốt, cái xấu của vấn đề được nêu ra. Từ đó đưa ra một cách hiểu thấu đáo về vấn đề nghị luận cũng như vận dụng nó vào đời sống.



## I. KHÁI QUÁT VỀ NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

## 2. CÁC DẠNG NGHỊ LUẬN XÃ HỘI THƯỜNG GẶP

1

- Nghị luận về một tư tưởng đạo lí

2

- Nghị luận về một hiện tượng đời sống

3

- Nghị luận về một số vấn đề xã hội được rút ra từ trong tác phẩm văn học nghệ thuật

**I. KHÁI QUÁT VỀ  
NGHỊ LUẬN XÃ HỘI**

# I. KHÁI QUÁT VỀ NGHỊ LUẬN XÃ HỘI



## a. Nghị luận về tư tưởng đạo lí

- ◆ Đây là dạng đề nói về một tư tưởng đạo lí, triết lí nhân văn, câu nói mang tính nhận thức, mối quan hệ về gia đình, xã hội, một số tính cách thể hiện các phẩm chất của con người.
- ◆ Cách nhận biết: là một câu nói, ý kiến, tư tưởng thường dưới dạng một câu danh ngôn.



# MỘT SỐ ĐỀ TÀI

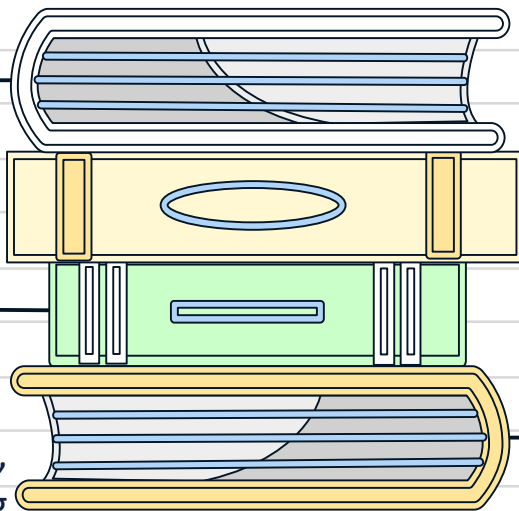
## VỀ NHẬN THỨC

Lí tưởng, mục đích sống, mục đích học tập...



## VỀ TÂM HỒN, TÍNH CÁCH, PHẨM CHẤT

Lòng yêu nước, lòng nhân ái, lòng bao dung, độ lượng, lòng yêu thương, lòng dũng cảm, tính trung thực, ...



## VỀ QUAN HỆ GIA ĐÌNH

Tình mẫu tử, phụ tử, tình anh em...



## VỀ QUAN HỆ XÃ HỘI

Tình đồng bào, thầy trò, tình bạn...





01

02

03

04



# CÁC BƯỚC THỰC HIỆN



## BƯỚC 1

Giới thiệu  
vấn đề



## BƯỚC 2

Giải thích



## BƯỚC 3

Phân tích

Chứng minh

Bình luận



## BƯỚC 4

Phản đề  
(Mở rộng)



## BƯỚC 5

Bài học nhận  
thức và hành  
động



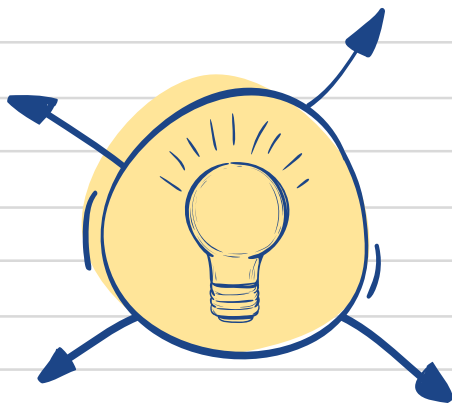
# GIẢI THÍCH VẤN ĐỀ

Từ ngữ, hình ảnh

Vế câu

Các cụm từ

Cách thức lập luận



Rút ra thông điệp được gửi gắm





## PHÂN TÍCH – CHỨNG MINH – BÌNH LUẬN



- Nêu giá trị đúng đắn của tư tưởng đạo lí và chỉ ra tính đúng đắn.
- Lấy các dẫn chứng trong thực tiễn để minh họa, chứng minh.
- Phân tích khái quát dẫn chứng để rút ra được kết luận chung (Bình luận)



## PHẢN ĐỀ (MỞ RỘNG)



Bất kì vấn đề gì cũng đều tồn tại hai mặt đối lập, song song và cùng phát triển. Vì vậy, bên cạnh sự đúng đắn, tích cực vẫn còn tồn tại những biểu hiện sai lệch do nội hàm hay do thực tiễn?. Nêu và bàn bạc, đưa ra giải pháp khắc phục...



# BÀI HỌC BẢN THÂN



Gắn tư tưởng đạo lí vào cuộc sống thực tiễn, vào thời đại đang sống, nêu ra suy nghĩ và hành động của bản thân.



# MỘT SỐ LƯU Ý



- Mở (bài, đoạn) và Kết (bài, đoạn) cần làm rõ ràng, ngắn gọn, chính xác
- Lí lẽ phải phù hợp với chủ đề đang nghị luận
- Dẫn chứng phải tiêu biểu, chính xác
- Tránh lan man, dài dòng, xa trọng tâm, bình tán quá nhiều
- Sử dụng những từ khóa nhằm PHÂN TÁCH CÁC PHẦN, CÁC Ý. Ví dụ: “Vậy NGUYÊN NHÂN dẫn đến hiện tượng trên là gì?” “ Phải làm thế nào để KHẮC PHỤC hiện tượng trên?” “câu nói trên có nghĩa LÀ GÌ?” ....

# I. KHÁI QUÁT VỀ NGHỊ LUẬN XÃ HỘI



## b. Nghị luận về hiện tượng đời sống

- ▶ Là dạng đề cập tới các hiện tượng phổ biến trong cuộc sống, các hiện tượng đó có thể là tích cực hoặc tiêu cực nhưng nó trực tiếp ảnh hưởng và thường xuyên xảy ra trong cuộc sống hiện nay.
- ▶ Cách nhận biết: thường xuất hiện các từ hiện tượng, hôm nay, hiện nay,....



## 2. CÁC DẠNG NGHỊ LUẬN XÃ HỘI THƯỜNG GẶP

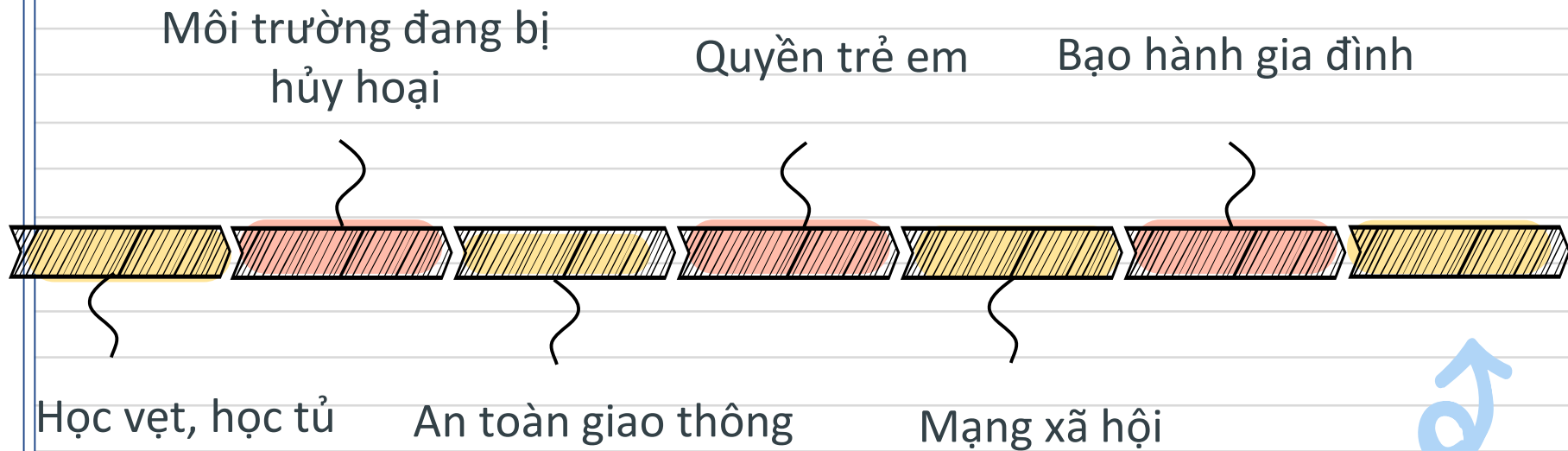
### b. Nghị luận về hiện tượng đời sống



*Hiện tượng đời sống là một vấn đề có thật trong đời sống (hành động đã và đang diễn ra trong cuộc sống, không mang tính khái quát như tư tưởng, đạo lí). Nó có thể là một hiện tượng tích cực, tiêu cực hoặc có tính hai mặt. Vì thế đòi hỏi người viết, bằng nhận thức của bản thân, phải thể hiện được chủ kiến của mình, có lập trường khen chê đúng đắn, rõ ràng, nhằm làm rõ ràng lẽ phải. Ngoài ra người viết còn phải thể hiện được sự nhạy bén trong việc nắm bắt vấn đề nảy sinh từ đời sống quanh mình. Sự nhìn nhận phải mới mẻ, tránh khô khan, chung chung.*



# MỘT SỐ CHỦ ĐỀ THAM KHẢO



# CÁC BƯỚC LÀM VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI VỀ HIỆN TƯỢNG ĐỜI SỐNG



**BƯỚC 1**

**GIỚI THIỆU VẤN ĐỀ**



**BƯỚC 2**

**GIẢI THÍCH – NÊU THỰC TRẠNG**



**BƯỚC 3**

**PHÂN TÍCH – CHỨNG MINH – NGUYÊN NHÂN – HẬU QUẢ**



**BƯỚC 4**

**GIẢI PHÁP**



**BƯỚC 5**

**BÀI HỌC NHẬN THỨC VÀ HÀNH ĐỘNG**

## BƯỚC 1

### GIỚI THIỆU VẤN ĐỀ

Nêu hiện tượng và quan điểm đánh giá của bản thân (đúng hay sai, đồng tình hay không đồng tình, vừa đồng tình vừa phản đối...)



## BƯỚC 2

### GIẢI THÍCH – NÊU THỰC TRẠNG

Giải thích đó là hiện tượng gì? Nó đang diễn ra với mức độ nào, cấp độ như nào? Lĩnh vực nào ...

=> **Đánh giá chung**



## BƯỚC 3

### PHÂN TÍCH – CHỨNG MINH NGUYÊN NHÂN – HẬU QUẢ

- Nêu nguyên nhân dẫn đến hiện tượng đó? Dẫn chứng từ thực tiễn để tăng sức thuyết phục. Bao giờ cũng có những nguyên nhân chủ quan? Khách quan? Trực tiếp? Gián tiếp?

- Nguyên nhân sẽ chỉ đường để bạn thấy hậu quả: Hậu quả trực tiếp? Hậu quả gián tiếp? Hậu quả với cá nhân? Với cộng đồng?
- Tập trung nêu số liệu, dẫn chứng tiêu biểu (nhiều người biết, nhiều người công nhận) và phân tích để chứng minh cho nguyên nhân – hậu quả đã nêu là chính xác

## BƯỚC 4

### GIẢI PHÁP

Khi tìm ra nguyên nhân thì sẽ tìm ra giải pháp. Nguyên nhân từ đâu thì cần có giải pháp khắc phục từ đó để tránh những hậu quả nghiêm trọng. Đề xuất giải pháp kết hợp chỉ rõ phương thức thực hiện và hành động



## BƯỚC 5

### BÀI HỌC NHẬN THỨC VÀ HÀNH ĐỘNG

Đánh giá của bản thân và lời kêu gọi mọi người nên hay không nên làm những gì để khắc phục và hướng đến cuộc sống tốt đẹp hơn





**II.**

**ĐOẠN VĂN NGHỊ LUẬN  
XÃ HỘI 200 CHỮ**



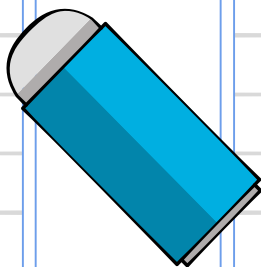
# 1. LÝ THUYẾT CHUNG

## Về mặt hình thức

- Không viết một bài văn hoàn chỉnh mà chỉ cần viết một đoạn văn khoảng 200 chữ.

## Về mặt nội dung

- Không trình bày suy nghĩ về một vấn đề độc lập mà là một vấn đề có liên quan đến nội dung đoạn Đọc – hiểu.



- 
- Đoạn văn NLXH không phải một bài văn NLXH thu nhỏ.
  - So sánh giữa đoạn văn và bài văn thu nhỏ

**Ví dụ:** Anh/chị hãy viết đoạn văn ngắn (*khoảng 200 chữ*) bàn về tác hại của ô nhiễm môi trường.

## Đoạn văn

- Đề bài hỏi khía cạnh nào trả lời đúng khía cạnh đó (ý nghĩa/tác hại/...)
- Chỉ bàn đến tác hại và chỉ duy nhất bàn đến tác hại của ô nhiễm môi trường
- Trọng tâm là tác hại của ô nhiễm môi trường (không lan man)

## Bài văn thu nhỏ

- Tác hại của ô nhiễm môi trường.
- Nguyên nhân gây ô nhiễm môi trường.
- Biện pháp khắc phục
- Bài học cho bản thân và liên hệ thực tế.
- ☐ Bàn luận đầy đủ tất cả các ý.

# Phân loại dạng đề nghị luận xã hội

1

Nghị luận về một câu nói, ý kiến, tư tưởng trong phần ngữ liệu đọc hiểu.

2

Nghị luận về một hiện tượng đời sống được đề cập đến trong phần đọc hiểu.

3

Nghị luận về một thông điệp, ý nghĩa rút ra, gợi ra trong phần đọc hiểu



# Cách nhận biết các dạng đề

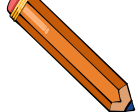
## \* DẠNG 1

Là một câu nói, ý kiến, tư tưởng giống như một câu danh ngôn hoặc một câu nói, ý kiến, tư tưởng có nội dung giống với nội dung trong ngữ liệu phần Đọc hiểu.



## \* DẠNG 2

Thường đề phần nghị luận xã hội sẽ có các từ khóa như: hôm nay, hiện nay, ở Việt Nam,...



# Cách nhận biết các dạng đề

## \* DẠNG 3

Đề yêu cầu rút ra thông điệp, ý nghĩa trong ngữ liệu phần đọc hiểu (thường là đoạn thơ, bài thơ hoặc đoạn trích, đoạn văn, bài văn).

## 2. NHỮNG LƯU Ý KHI LÀM ĐOẠN VĂN 200 CHỮ

### a. Về hình thức



Dung lượng yêu cầu khoảng 200 chữ, vì vậy cần **viết ngắn gọn súc tích**. Đi thẳng trực tiếp vào vấn đề, **chia luận điểm, luận cứ rõ ràng**.

Thời gian viết bài nghị luận dao động từ **20-25 phút**. Tránh tập trung quá nhiều vào dạng bài này mà mất thời gian câu sau



Trình bày như **một đoạn văn, không ngắt xuống dòng**. Bài 200 chữ ứng với khoảng 20 dòng, 2/3 trang giấy thi.



## 2. NHỮNG LƯU Ý KHI LÀM ĐOẠN VĂN 200 CHỮ

### b. Về đề bài:

- Dạng bài NLXH sẽ lấy một phần nội dung, ý nghĩa, thông điệp hay nhất trong bài đọc hiểu để làm đề thi.
- **Lưu ý:**
  - Đọc kỹ bài đọc hiểu, nắm được cốt lõi nội dung. Từ đó xem đề yêu cầu mình bàn về vấn đề gì? Xác định được vấn đề đó thuộc về dạng bài *Tư tưởng đạo lý* hay *Hiện tượng đời sống*.
  - Xác định xong dạng bài nghị luận xã hội, các em định hình ra giấy nháp dàn ý của dạng bài đó.

### 3. CÁC BƯỚC LÀM MỘT ĐOẠN VĂN 200 CHỮ



#### a. Xây dựng câu mở đoạn

- Câu mở đoạn phải có **cái nhìn tổng quát, khái quát** được nội dung mà đề thi yêu cầu. Phải hiểu được đề thi bàn về vấn đề gì?
- Câu mở đoạn có thể dùng 1-3 câu.
- Cách xây dựng câu mở đoạn: nêu nội dung khái quát rồi dẫn câu nói vào (hoặc không dẫn nguyên câu thì trích vào cụm từ khóa).



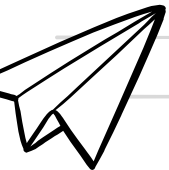
### 3. CÁC BƯỚC LÀM MỘT ĐOẠN VĂN 200 CHỮ

#### *b. Cách triển khai ý ở thân bài*

- **Bước 1: Giải thích** các cụm từ khóa, giải thích cả câu (cần ngắn gọn, đơn giản).

➤ **Bước 2: Bàn luận, phân tích:**

- Đặt ra các câu hỏi vì sao, tại sao. Sau đó bình luận, chứng minh từng ý lớn, ý nhỏ, sắp xếp luận cứ một cách rõ ràng.
- Đưa ra dẫn chứng phù hợp, tiêu biểu, chính xác.
- Quan điểm của mình về vấn đề đó, đồng tình hay không đồng tình, phân tích theo quan điểm đó.
- Bàn luận 2 mặt vấn đề, không bàn luận một chiều.



### 3. CÁC BƯỚC LÀM MỘT ĐOẠN VĂN 200 CHỮ

- Rút ra bài học nhận thức và hành động.
- Liên hệ với những vấn đề tương tự. Hoặc mở rộng vấn đề, có thể kết lại bằng một danh ngôn hay câu nói nổi tiếng.

**c. Cách viết kết  
đoạn (2-3 dòng)**



# TỔNG KẾT

Đoạn NLXH chú trọng việc bày tỏ quan điểm cá nhân, nên rất khuyến khích các em sáng tạo trong cách nghĩ, cách viết, bộc lộ cá tính.

Nhưng cần nhớ sự sáng tạo, khác biệt vẫn phải dựa trên lí lẽ, căn cứ xác đáng với một thái độ chân thành, phù hợp với chuẩn mực xã hội.

Vì thế khi làm bài các em nên chú ý lan tỏa những thông điệp tích cực, tốt đẹp.



**HƯỚNG DẪN VIẾT**  
**ĐOẠN VĂN**  
**NGHỊ LUẬN XÃ HỘI 200 CHỮ**